Frihet är också tillgänglighet

Jag vill ha ett Sverige där barn med nedsatt rörelseförmåga utvecklas tillsammans med sina syskon och kompisar "hemma på gatan" i den skola som deras föräldrar valt. Ett Sverige där personer som använder rullstol eller rollator är en självklar syn på bussar, tunnelbanor och tåg. Ett Sverige där den som inte kan använda de tillgängliga allmänna kommunikationerna har rätt till färdtjänst. Ett Sverige där den som har behov av hjälp i det dagliga livet får det utifrån sina behov och inget annat. Ett Sverige där den som kommer till arbetsförmedlingen eller en tilltänkt arbetsgivare får frågor om utbildning, kompetens, erfarenhet, talanger och drömmar. Ett Sverige där det som byggs – tillgängligt och användbart för alla utifrån beprövad erfarenhet och fastställda krav. Ett Sverige där också den som inte kan försörja sig har en god levnadsnivå. Jag vill ha ett Sverige där alla människors lika värde och rättigheter förverkligats.

Politik är att vilja – och av den politiker som vill krävs handling.

De vackra orden omger oss. De flesta säger sig förstå och vilja arbeta för ett samhälle där vårt lika värde får genomslag. Ändå är vi långt från den drömbild jag inledningsvis målade upp.

Endast 50 procent av Sveriges skolor har grundläggande tillgänglighet, hälften av landets barn och ungdomar växer upp utan att ha delat sin skoltid med någon kompis som använder förflyttningshjälpmedel. Föräldrar med nedsatt rörelseförmåga har inte möjlighet att fritt välja skola till sina barn, för vem väljer en skola där man som förälder inte kan vara närvarande, delta i föräldramöten, komma på skolavslutningen?

Sedan 1979 har vi haft lagstiftning om "handikappanpassad" kollektivtrafik. Ändå köps fortfarande bussar och tåg in som inte alla kan resa med. Tänk om alla fordon som tagits i bruk under dessa 32 år i stället levt upp till kraven!

Den extremt låga sysselsättningen bland personer med funktionsnedsättning har det senaste året lyfts på den politiska dagordningen, mycket bra. Men fortfarande ses det som en sanning att funktionsnedsättning är lika med nedsatt arbetsförmåga, vilket naturligtvis inte är stämmer.

1966 infördes de första kraven på tillgänglighet i svensk bygglagstiftning, men fortfarande byggs många gånger på sätt som utestänger.

Politik är att vilja – och att låta denna vilja genomsyra varje beslut om vi ska få verklig förändring. Berättelserna dyker med jämna mellanrum upp i pressen, den har blivit av med sin assistans, där har det byggts fel, där nekades någon att komma på det otillgängliga tåget. De här händelserna när vi blir behandlade annorlunda, stängs ute eller förväntas acceptera särlösningar är inga isolerade företeelser. Det sker ständigt och jag ser det som en logisk följd av det faktum att vi ännu inte ses som den naturliga del av samhället som vi är. Det är en logisk följd av hur lagar inte efterlevs, av kvarlevande strukturer som särskiljer och exkluderar i stället för att utgå från människors självklara olikheter och av accepterade felaktiga beslut.

> *Under decennier har vi från politiskt håll hört: "Jag ska ta med mig det ni säger".*

Det handlar inte om okunskap, en ofta upprepad bortförklaring som jag har svårt att tro skulle vara tänkbar i andra sammanhang. Under decennier har vi från politiskt håll hört: "Jag ska ta med mig det ni säger, jag tar till mig det ni berättar, ni måste hjälpa mig."

Det handlar om att slå politiska nävar i borden, att ta ställning för alla människors lika värde och rättigheter och att stå för det – också när det kostar.

Politik är att vilja – och vill man accepterar man inte – i bästa fall – små framsteg, i värsta fall – utveckling bakåt. Vill man höjer man sin röst och gör verklighet av de vackra orden!

Maria Johansson är förbundsordförande för DHR – Förbundet för ett samhälle utan rörelsehinder. DHR står för Delaktighet-Handlingskraft-Rörelsefrihet och är politiskt och religiöst obundet.